

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z zażalenia **R. S.**

na zatwierdzone przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w X. postanowienie funkcjonariusza Policji z dnia 21 kwietnia 2023 r.

o odmowie wszczęcia dochodzenia

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 lipca 2023 r.

wniosku Sądu Rejonowego w X.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

UZASADNIENIE

Funkcjonariusz Policji (Komisariat Policji w B.) postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2023 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie doprowadzenia w okresie od dnia 26 lipca 2010 r. do dnia 13 kwietnia 2023 r. w B. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w nieustalonej kwocie przy zawarciu umowy sprzedaży zabudowanej nieruchomości wraz z budynkiem gospodarczym i wiatą stalową znajdujące się w B. przy ul. [...] poprzez wprowadzenie w błąd co do możliwości właściwego korzystania ze źródeł energii elektrycznej, a także przyłącza wodno-kanalizacyjnego, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w X. w dniu 28 kwietnia 2023 r. zatwierdził powyższe postanowienie. Następnie nie przychylił się do zażalenia złożonego przez uważającego się za pokrzywdzonego R. S. i przekazał je do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w X., z wnioskiem o utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy w X. postanowieniem z dnia 19 czerwca 2023 r., sygn. akt IX Kp 216/23, na podstawie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wskazał, że „osobą podejrzaną jest wg. pokrzywdzonego B. M., który z kolei jest bratem Sędzi Sądu Okręgowego w X. A.K., która przez wiele lat i do niedawna orzekała w Sądzie Rejonowym w X., nadto w latach [...]–[...] pełniła funkcje wiceprezesa Sądu Rejonowego w X.”, co powoduje, że wymienioną sędzię zna osobiście nie tylko referent przedmiotowej sprawy, ale też większość pozostałych sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w X.. W ocenie Sądu „rozpoznawanie sprawy, której potencjalną stroną jest brat Sędzi mogłoby budzić w oczach pozostałych stron wątpliwości co do zachowania przez Sąd wymaganego obiektywizmu”, wobec czego zachodzą podstawy do wystąpienia do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wystąpienie Sądu Rejonowego w X., chociaż w części motywacyjnej jest nader zwięzłe i ani razu nie odwołuje się do pojęcia „dobro wymiaru sprawiedliwości”, o którym mowa w art. 37 k.p.k., zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano na wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k., jako dopuszczającego możliwość odstąpienia od fundamentalnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Najczęściej powodem przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi jest dążenie do wyeliminowania sytuacji, kiedy to określone okoliczności mogą wywołać w opinii publicznej, także u stron postępowania, choćby mylne, ale oparte na racjonalnych przesłankach wątpliwości co do tego, czy sąd właściwy miejscowo całkowicie bezstronnie i obiektywnie rozpozna zawisłą przed nim sprawę.

Z pewnością do takich okoliczności należy zaliczyć sytuację, kiedy do sądu wpłynie sprawa, której rozstrzygnięciem jest bezpośrednio zainteresowana osoba z kręgu najbliższej rodziny sędziego, który orzeka w tym sądzie, względnie – jak w rozpatrywanym przypadku – orzekał w nim do niedawna, co więcej, pełnił w nim kierowniczą funkcję. Nie podważając zdolności Sądu Rejonowego w X. do obiektywnego rozpoznania sprawy, trzeba jednak przyjąć, że rozpoznanie przez ten Sąd sprawy z zażalenia R. S. nie będzie służyło dobru wymiaru sprawiedliwości. Zachodzi bowiem wysokie prawdopodobieństwo pojawienia się u zainteresowanych osób, w pierwszej kolejności u autora zażalenia, i szerzej – w opinii publicznej, o ile sprawa nabrałaby rozgłosu, wątpliwości, czy wyłącznie względy merytoryczne rzutowały na rozstrzygnięcie Sądu.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że należy postąpić po myśli art. 37 k.p.k. i przekazać sprawę do rozpoznania nieodległemu Sądowi Rejonowemu w W., mając też na uwadze, że Sąd ten jest położony na terenie innego okręgu apelacyjnego niż Sąd Rejonowy w X..

[K.K.]

[ł.n]